

Verslag vergadering Gebruikersraad Microdata Services
Dinsdag 10 november 2020, 10.30-12.30 uur
Online via Zoom

Aanwezig:

Michiel Bijlsma (CPB, voorzitter)
Kees Leidelmeijer (RIGO)
MARIKE Knoef (Netspar)
Erwin Zijleman (CPB)
Ruben Dood (Directeur CBS – Beleidsstatistiek en Dataservices)
Ruurd Schoonhoven (Senior Relatiebeheerder Microdata Services, secretaris)
Albert Wong (RIVM)
Jannine van de Maat (SCP)
Arjan Heyma (SEO)
Robert Verheij (NIVEL, Zorginstituut NL en TiU)
Dirk Scheele (SZW-ASEA)
Annette Scherpenzeel (CBS hoofd Microdata Services, gast)
Ivo Gorissen (Senior Relatiebeheerder Microdata Services, secretaris)

Afwezig:

Bas van der Klaauw (VU)
Paul de Graaf (O&BI Rotterdam)
Ilonca Vaartjes (UMC Utrecht, Julius Centrum)

Agenda

1. Opening, vaststellen agenda
(Verslag vergadering 12 mei 2020 (bijlage) is al vastgesteld en op de website geplaatst)
2. Kennismaking met nieuwe leden en nieuw hoofd Microdata Services
3. Mededelingen
4. Actiepunten vorige vergadering
5. Stand van zaken extern onderzoek naar veiligheid RA
6. Klanttevredenheidsonderzoek 2020
7. Rondvraag en sluiting

1. Opening, vaststellen agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Kennismaking met nieuwe leden en nieuw hoofd Microdata Services

De nieuwe leden Arjan Heyma (SEO), Dirk Scheele (SZW-ASEA), Robert Verheij (NIVEL, Zorginstituut NL en Tilburg University) en het nieuwe hoofd Microdata Services, Annette Scherpenzeel, introduceren zichzelf kort. Arjan Heyma en Dirk Scheele vervullen openstaande vacatures. Met Robert Verheij is de Gebruikersraad uitgebreid met een vertegenwoordiger uit de groeiende groep not-for-profitonderzoeksinstituten.

3. Mededelingen

Microdata Services conformeert zich aan de CBS-brede tariefsverhoging van 2%. De manier waarop hieraan invulling is gegeven wordt op de CBS-website gepubliceerd.

4. Actiepunten vorige vergadering

- CBS neemt op de RA openingspagina nadere informatie op over hoe gedurende de corona periode om te gaan met meekijkers
Dit is gebeurd.
- CBS kijkt opnieuw naar de mogelijkheid de website te verhelfen en moderniseren
De website is aangepast.

- CBS beziet hoe de behoefte aan een discussieplatform voor gebruikers kan worden geïnventariseerd
Hierover is nader overlegd met Kees Leidelmeijer uit de raad. Uitkomst was dat er door het CBS naar andere manieren (Q/A-lijst, Data Service Centrum interface) wordt gekeken om te voorzien in de behoefte van gebruikers aan meer informatie over bestanden, variabelen etc.. Het nut van een Q/A-lijst wordt onderschreven, tegelijkertijd wordt ook geconstateerd dat het opzetten en onderhouden van een Q/A-lijst ingewikkeld is. Het onderwerp blijft de aandacht houden en komt één van de volgende keren terug als agendapunt.
- Leden van de raad geven (zo mogelijk) input voor aanvulling van de awareness test
Er is geen input ontvangen. Er is bij de raad behoefte aan concrete voorbeelden van awarenessvragen. Daarnaast suggereert de raad het CBS om breder bij RA-gebruikers te inventariseren of zij input hebben en om het rapport van het externe onderzoek naar veiligheid RA als input te gebruiken.
- Leden van de raad leggen een eventuele externe publicatie over nut en noodzaak van de microdata faciliteit voor aan Ruben Dood
Dit is gebeurd; de concept publicatie zal met de leden van de raad gedeeld worden.

5. Stand van zaken extern onderzoek naar veiligheid RA

Begin dit jaar is een externe onderzoekscommissie geformeerd (onder leiding van Prof.dr. B. van den Berg) die inmiddels een conceptrapport heeft opgeleverd. Naast de onderzoekscommissie is een begeleidingscommissie/stuurgroep geformeerd met als voorzitter Michiel Bijlsma.

Het conceptrapport mag nog niet gedeeld worden met de raad. Ruben informeert de raad aan de hand van een korte presentatie.

In de huidige fase worden inputs verzameld van CBS Directiebestuur, Raad van Advies, Functionaris Gegevensbescherming en juristen, IT Security Officer, de medewerkers van de afdeling Microdata Services en de Microdata Gebruikersraad. Dit zal resulteren in een implementatieplan voor acties die op korte termijn uitgevoerd kunnen worden en het opstellen van een voorkeursscenario voor de langere termijn. Het Directiebestuur van het CBS zal een besluit hierover nemen en dit toetsen bij de Raad van Advies van het CBS. De verwachting op dit moment is dat in Q2 2021 gestart kan worden met de uitvoering van het voorkeursscenario.

De leden onderstrepen dat RA-onderzoeken een grote maatschappelijke relevantie hebben, maar zijn zich tevens bewust van het belang dat dit op veilige wijze gebeurt. Ze geven aan dat het noodzakelijk is oog te hebben voor een mogelijk afbreukrisico voor het CBS.

De leden realiseren zich dat het nodig zal zijn om veranderingen door te voeren. Ze vragen wel nadrukkelijk om hierbij ook voldoende oog te hebben voor de grote meerwaarde van RA-onderzoek en om de ruimte voor onderzoek niet in te perken. De raad vraagt het CBS om een zorgvuldige afweging bij de invulling van de eis dat onderzoeksinstellingen een AVG-grondslag dienen te hebben. Daarnaast wordt opgemerkt dat uit onderzoek blijkt dat de invulling van de AVG door de diverse EU-landen niet eenduidig is.

Ook bij een heroverweging over welke instellingen toegang hebben tot RA geeft de raad aan dat het van belang is om zoveel mogelijk onderzoek mogelijk te maken en hierbij nadrukkelijk te kijken naar het 'level playing field'.

Bij eventuele aanpassingen van procedures wordt aangegeven dat het regelmatig inzicht geven in de actieve onderzoekers per project behulpzaam kan zijn bij het bewaken van RA-projecten.

Tot slot vragen de leden om onnodige bureaucratie te vermijden en een goede afweging te maken tussen data-veiligheid en de belasting van RA-gebruikers.

De leden blijven graag betrokken in het proces. Bovendien kan het CBS bij verdere stappen ook gebruik maken van de invalshoek, kennis en ervaring vanuit gebruikers. Er zal daarom een extra vergadering van de Gebruikersraad worden ingepland over dit onderwerp als het rapport van de onderzoekscommissie gedeeld mag worden.

6. Klanttevredenheidsonderzoek 2020

De leden beoordelen de uitkomsten overwegend als positief, maar er zijn ook zorgen om de indicatoren die al enkele jaren een dalende tendens hebben of wat achterblijven. Voor een goede interpretatie hebben de leden van de gebruikersraad behoefte aan nadere uitsplitsingen van de scores

van de verschillende gebruikersgroepen (naar soort instelling, nieuw/ervaren). Daarnaast zou ook inzicht in de redenen achter de scores helpen. Deze worden soms in de toelichting bij de enquêtevragen aangegeven door de onderzoekers. Een andere mogelijkheid is om onderzoekers nader te bevragen. De raad vraagt ook om te bekijken of de respons vergroot kan worden.

7. Rondvraag

Ruurd meldt dat er op donderdag 12 november een microdatagebruikersmiddag is in de vorm van een webinar. Er zijn 350 aanmeldingen.

Dit is (waarschijnlijk) de laatste bijeenkomst van de gebruikersraad waaraan Ruurd Schoonhoven deelneemt. Michiel Bijlsma bedankt hem van harte voor zijn zeer gewaardeerde bijdrage vanaf het begin van de raad.

Actiepunten:

- *CBS beziet hoe de behoefte aan een Q/A-overzicht voor gebruikers kan worden ingevuld. Zij neemt contact op met Arjan Heyma, Dirk Scheele en Robert Verheij om hier verder met hen over door te praten en het CBS beschrijft in een notitie welke initiatieven er in het verleden genomen zijn.*
- *Het CBS stuurt enkele (fictieve) voorbeelden van awarenessvragen aan de Gebruikersraad. Leden van de raad geven (zo mogelijk) input voor aanvulling van de awareness test. Het CBS zoekt naar andere manieren om input voor awarenessvragen bij remote-accessonderzoekers te inventariseren en zal ook het rapport van extern onderzoek naar veiligheid RA als input gebruiken voor de awareness test.*
- *Het CBS maakt voor de volgende reguliere vergadering een nadere uitsplitsing van de scores van het klanttevredenheidsonderzoek naar gebruikersgroepen en geeft zo mogelijk meer achtergronden hierbij.*
- *Leden van de raad sturen de publicatie over nut en noodzaak van de microdata faciliteit naar de raad voordat deze in ESB gepubliceerd wordt.*
- *Het CBS plant een extra overleg in over het rapport over het extern onderzoek naar veiligheid RA wanneer dit rapport beschikbaar gesteld mag worden aan de raad.*